

Kuntien ja Maanmittauslaitoksen vastuun selkeä alueellinen jakaminen mahdollistaisi asemakaava-alueiden kaksinkertaisista kiinteistörekistereistä luopumisen ja tukisi KTJ:n kehittämistä kustannustehokkaaksi tietopalveluverkostoksi.

Paikkatietoala

Kuntien vastuuta yhteiskunnan peruspaikkatietojen tuottajana tulisi selkiyttää. Maanmittauslaitosta tulisi edelleen kehittää valtakunnalliseksi paikkatietoviranomaiseksi, viranomaispalvelujen ja tietojärjestelmien tilaajaksi, ei tuottajaksi.

Julkishallinnon viranomaisprosessien ja tietopalvelujen tietojen täysimääräinen hyväksikäyttömahdollisuus muiden viranomaisten ja yksityisen sektorin palvelujen raaka-aineena tulisi mahdollistaa sekä teknisesti että taloudellisesti kuitenkin siten, että toiminnan rahoitus ja tietojen laatu on turvattu.

Viranomaispalvelujen ja yksityisen sektorin vastuulla olevien palvelujen rajanvetoa tulisi selkiyttää ja siirtää vastuuta yksityisen sektorin suuntaan kilpailusta huolehtien. Tarvitaan kestävä rahoitusratkaisut viranomaispalvelujen

varmistamiseksi sekä kunta- että valtakunnantasolla.

Yksityisen sektorin roolia tulisi vahvistaa paikkatietojärjestelmien ja palvelujen tuottajana. Tämä vahvistaisi suomalaisten alan toimijoiden kilpailukykyä vientimarkkinoilla ja olisi kansantaloudellisesti oikeasuuntainen kehityskuva.

Kirjoittaja on maankäytön erityisasiantuntijana Suomen Kuntaliitossa. Sähköposti matti.holopainen@kuntaliitto.fi.

Pekka Lehtonen

”Maanmittausala ei ole suurten globaalien ongelmien kuten ilmastonmuutoksen, luonnonmullistusten tuhojen tai hiilijäljen pienentämisen ratkaisija, mutta ilman maanmittausalaa niitä ei myöskään voi ratkaista.”

Maanmittausko maailman ongelmien ratkaisija?

Jarmo Ratia

MIKÄ ON MAANMITTAUKSEN tuoma lisäarvo yhteiskunnallamme. Sehän ei ole tavoite ja päämäärä itsessään. Kuten Hernando de Soto on osoittanut. Pitkän kehityksen tuloksena syntynyt kiinteistöjärjestelmä on mahdollistanut maaomaisuuden muuttumisen pelkästä käytön kohteesta vaihdannan välineeksi ja pääomaksi, mikä puolestaan on ollut edellytys vakuusjärjestelmälle ja sitä kautta taloudelliselle kasvulle. Taloudellinen kasvu puolestaan on edellytys investoinneille, myös ympäristönsuojelun investoinneille. Maanmittauksen lisäarvo yhteiskunnalle on vakaus, mikä on edellytys kestäväälle kehitykselle.

Maanmittauksen tuottamaa yhteiskunnan vakautta voidaan pitää sinä strategiana, jolla sota eli tässä tapauksessa vastaaminen globaaleihin haasteisiin voitetaan. Maanmittauslaitoksen iskulause ”Tietoa maasta” puolestaan kuvaa hyvin sitä lisäarvoa, jota maanmittaus tuottaa taistelulle eli operatiiviselle toiminnalle. Tarkat maasto- ja paikkatietojärjestelmien referenssitiedot ovat välttämätön edellytys kaikelle päätöksenteolle ja erityisesti ympäristönsuojelussa ja maankäytön suunnittelussa.

Euroopan unionin INSPIRE-direktiivi pyrkii harmonisoimaan tiedon tuotantoa

Euroopassa. Unionin jäsenmaissa on maastotiedon ja referenssitiedon tuottamiseen investoitu aikojen kuluessa miljardeja euroja. Tietovarannot ovat parhaimmillaan kattavia ja ajantasaisia, mutta ne eivät ole yhteensopivia toisen jäsenmaan aineistojen kanssa. INSPIRE-direktiivin toimeenpano tulee viemään vuosikausia.

Suuret luonnonmullistukset kuten tsunamit, hirmumyrskyt ja tulvat ovat herättäneet kansainvälisen yhteisön perustamaan erilaisia maapallon seurantajärjestelmiä havainnoimaan ja ennakoimaan muutoksia luonnossa. Kun alueellisia ja globaaleja seurantajärjestelmiä rakennetaan ja tietoa tarvitaan, heti on suuri houkutus rakentaa kokonaan uusi tietokanta lähinnä satelliittikuvia hyväksi käyttämällä. Tämä tulee olemaan suuri haaste perinteisille maanmittauslaitoksille. Miten saada niiden tuottamat erinomaiset aineistot seurantajärjestelmiin.

Digitaalinen ilmakuvauus, erilaiset tutkiin perustuvat järjestelmät, laserkeilaus, entistä tarkemmat ja tietorikkaammat satelliittikuvat ovat vain esimerkkejä siitä, kuinka nopeasti tiedonkeräysteknologia kehittyy. Voidaan jo perustellusti kysyä, onko maanmittaus sanana oikea sana kuvaamaan tätä ilmiötä. Joka tapauksessa

paikkatietoalalle on lisääntyvässä määrin tulossa muun koulutuksen saaneita työntekijöitä. Teknologian kehittyessä ihmistyövoimaa tarvitaan yhä vähemmän. Suunta on oikea, koska tulevaisuudessa jokainen ala joutuu kilpailemaan työntekijöistä. Mitä enemmän toimintoja pystytään automatisoimaan sitä parempi.

Toinen suuri haaste perinteisille maanmittauslaitoksille ovat suuret navigointipalveluja tarjoavat yritykset kuten Google, Nokia, Microsoft jne. Google on tuonut paikkatiedot massojen tietoisuuteen, mikä on pelkästään positiivista. Niiden käyttämät aineistot eivät laadultaan sovellu vielä kaikilta osin ammattikäyttöön, mutta tavalliset kansalaiset ovat oppineet käyttämään niiden tarjoamia palveluja. Perinteiset maanmittauslaitokset voivat tässäkin kilpailla vain tuottamiensa aineistojen erinomaisella laadulla.

On selvää, ettei maanmittausala ole suurten globaalien ongelmien kuten ilmastonmuutoksen, luonnonmullistusten tuhojen tai hiilijäljen pienentämisen ratkaisija, mutta ilman maanmittausalaa niitä ei myöskään voi ratkaista.

Kirjoittaja on Maanmittauslaitoksen pääjohtaja. Sähköposti jarmo.ratia@nls.fi.